

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Van de voorzitter

Bescherming van papegaaien gaat zowel over mensen als over papegaaien. Sommige van deze mensen vertellen hun verhalen in dit nummer van PsittaScene. Er zijn er die vrijwillig maandenlang behoorlijk zwaar werk verrichten door naar papegaaiennesten te trekken om een bijdrage te leveren met observatie van gedragingen zoals in Mexico met de Diksnavelpapegaai. Anderen onderkennen de noodzaak om de gemeenschap te betrekken bij bescherming en hebben nieuwe manieren ontworpen om de papegaaien tot leven brengen, zoals bij de Geelnek amazone in Costa Rica. We hopen dat je geniet van deze plaatsen, hun mensen en hun papegaaien.

Voor je papegaai thuis onderzoeken we één van de meest gebruikte, en misschien de meest misbruikte, van gedragingen – het stappen op de hand. Geloof het of niet, hoe je met dit basisgedrag omgaat, maakt een groot verschil in het leven van je papegaai.

We kondigen tevens vijf geweldige projecten aan die we gaan steunen d.m.v. ons Action Grants programma. Dit is onze manier om het Parrot Action Plan na te leven, dat papegaaiensoorten aanwijst die het meeste beschermingswerk nodig hebben, en helpt ons keuzes te maken waaraan kostbare fondsen uit te geven. Je steun als lid van de World Parrot Trust maken deze fondsen mogelijk, en ze illustreren het uitgebreide werk wat wordt gedaan om papegaaien te helpen overleven in het wild.

Een laatste opmerking om kenbaar te maken dat het permanente EU verbod op de import van wilde vogels inwerking trad op 1 juli van dit jaar. De enorme beschermings- en welzijnsvoordelen voor de papegaaien zijn zeker een beloning voor iedereen die er bij betrokken was, bij WPT en de vele andere organisaties die geholpen hebben dit voor elkaar te krijgen, maar ik ben blij te laten weten dat de Trust tevens is voorgedragen in de categorie “Campaigning Team of the Year” in the UK Charity Times Award.

Alison Hales
Voorzitter

Bruinvoorhoofd papegaai van Mexico (pag. 3-5)

Door René Valdés Peña en Gabriela Ortiz Maciel; Foto's Fernando Cerre

Het Ecosysteem Sustainable Management Program (PMSE) van Tecnológico van Monterrey in Mexico houdt toezicht op het project van de Bruinvoorhoofd papegaai (*Rhynchopsitta terrisi*). Deze studie op lange termijn begon in

1995 en met de jaren hebben bijna alle belangrijke nestgebieden kunnen identificeren en de basisaspecten van de biologie van de soort kunnen bestuderen zoals broeden, dieet, verblijfplaats en gebruik van habitat.

In 1947 werd de Bruinvoorhoofd papegaai benoemd als een aparte soort, een vroegere ondersoort van de Diksnavelpapegaai *Rhynchopsitta pachyrhyncha*. Hij staat geregistreerd als “kwetsbaar” op de Rode Lijst van IUCN. De populatie wordt

geschat op ca. 2.000-5.000 stuks, die voorkomen in een gebied kleiner dan 20.000km².

Bruinvoorhoofdpepegaaien leven in bossen met een gematigde temperatuur in een beperkt gebied van de Sierra Madre Oriental in het noordoosten van Mexico in de staten Nuevo Leon, Coahuila en Tamaulipas.

De Bruinvoorhoofd pepegaaien nestelen in holtes en spleten van de hoge kalksteen rotsen.

Tegenwoordig is de belangrijkste nestrots voor de Bruinvoorhoofd pepegaaien El Taray Sanctuary, gelegen in de staat Coahuila.

Paren arriveren in de nestgebieden tussen april en mei, het leggen van eieren geschied in juli en kuikens vliegen uit tussen half en eind oktober, hoewel soms het uitvliegen duurt tot in november. Zodra het nestseizoen ten einde is, vliegen de pepegaaien naar het zuidelijk deel van hun verspreidingsgebied om te overwinteren.

Hoewel we het hebben geprobeerd, is het bijna onmogelijk bij de nestholtes te komen. Het controleren van het nest wordt gedaan d.m.v. direct observeren van nestrotsen om zodoende het aantal broedparen

Voor meer informatie over het project of vrijwilliger? Zie PsittaScene.

en de kuikens die per nest uitvliegen te schatten. De pepegaaien eten pijnboompitten, die vooral belangrijk zijn tijdens het broedseizoen. Ze eten tevens bloemen van de agave, vruchten en aarde van de kleirotsen.

De voornaamste problemen die deze pepegaaien ondergaan is het vernietigen van hun habitat vanwege houtkap, branden en landbouw, zowel als af en toe stropen voor de dierenhandel.

Het afgelopen jaar vernielde twee branden 2.000ha pijnboombos, waaronder El Taray Sanctuary. Daarom was één van onze doelen gedurende het veldseizoen van 2006 na te gaan welk effect branden hadden op de pepegaaienpopulatie in zijn geheel. Op dit ogenblik zoeken we fondsen om afgebrande gebieden te herstellen door de plaatselijke bevolking te betrekken bij herbebossing, controleren flora en fauna en het voorkomen van erosie van aarde. Omdat regeneratie van bossen heel langzaam gaat, moeten adequate beschermingsstrategieën worden aangewend om deze gematigde bossen en de pepegaaien te behouden.

Het vrijwilligers programma

Jarenlang rekruteert PMSE vrijwilligers van over de hele wereld. Sinds het begin van dit project hebben we vrijwilligers gehad uit de USA, Canada, Spanje, Guatemala, Hongarije en natuurlijk Mexico, voornamelijk eerstejaars -en/of afgestudeerde studenten in de biologie of milieuwetenschappen. Met een minimum verblijf van één maand, vermeerderen vrijwilligers hun kennis van wildlife en habitatmanagement en leren in de praktijk beschermingsstrategieën. Ze hebben de unieke gelegenheid dicht bij de Bruinvoorhoofdpepegaaien te zijn – één van de meeste noordelijke pepegaaien in de wereld, die tot wel 2.000m boven zeeniveau leven. Vrijwilligers genieten van de vriendschap en het teamwork wat deel uitmaakt van het dagelijks in het veld zijn. Ze dragen eveneens een enorme portie gegevens bij over de ecologie en bescherming van deze zeldzame en speciale pepegaai.

Een dag van vrijwilligers in het veld

Door George Oláh en Lauren Morgan-Outhisack

Als vrijwillige veldassistenten waren we trots geselecteerd te worden uit een aantal sollicitanten om deel te nemen aan het Monterrey Technisch onderzoeksproject van de Bruinvoorhoofdpepegaaien. We kwamen vanuit de hele wereld – Lauren, een biologie student uit Californie, USA en ik, George, als zooloog uit Hongarije. Om

deel uit te maken van het onderzoeksteam, het prachtige land ontdekken en deze verbazingwekkende vogels te bestuderen was een ervaring die we niet zullen vergeten. Onze opdracht was deze rotsnesten in de bergen te bezoeken, observaties over voortplantingsgedrag te melden en gebruik van holtes door

broedparen te noteren. Terwijl we in het veld verbleven sliepen we in een tent en soms in de huizen van de lokale bevolking. Het meest opwindende deel van het project was dat we elke dag naar een andere locatie in de bergen reisden. Normaal brachten we 10 dagen in het veld door en 4 dagen in Monterrey om gegevens te verwerken, te

bevoorraden en uit te rusten. De volgende 10 dagen in het veld gingen we dan naar een nieuwe locatie. Dit betekende meestal dat een bepaalde nestrots vier weken niet werd bezocht. Als de nestrotsen weer werden bezocht, controleerde een andere waarnemer de rots. Er waren meestal meerder rotsen in een gebied en meestal werkte we alleen. Een doorsnee morgen startte om 7.30 bij het geluid van Bruinrug zanglijsters *Myadestes occidentalis* en Trogons zowel als andere vogels die aan het zingen en roepen waren. We aten ontbijt waarna we snel de tent en onze slaapspullen bijelkaar veegden. Terwijl de truck werd gereorganiseerd om de benodigdheden bereikbaar te maken, grepen we de dataheets en eten wat we nodig hadden voor de volgende zeven uur. Daarna stapten we allemaal in de truck en vertrokken. Er was bijna geen verschil in de dagelijkse routine als we de rotsen bij El Taray observeerden. Op die ochtenden stonden we op en reden de hobbelige, smalle vuile weg om 7.15u. Daarna klommen

we naar de nestrotsen door een steil veld van rotsen, keien en afgebrande vegetatie. De beklimming begon in de kou totdat de zon opkwam, die de omgeving opwarmde en ons vertelde dat de papegaaien weldra actief zouden worden. Aan het eind van de beklimming begon onze officiële dag, meestal rond 8.10u. Meestal hoefden we niet ver te lopen voordat we onze observatiepost voor die dag bereikt hadden. Nadat we het beste “comfortabele” uitzichtpunt hadden gevonden, werd het een wacht, wacht en luisterspel. Op drukke sites, begon het tellen en volgen van vogels meestal kort na 8.20u. Het verzamelen van de noodzakelijke gegevens hield in het tellen van vogels, het volgen van paren en solitaire vogels, noteren welke holte in de rotswand vogels naar binnen gingen en noteren van de tijd wanneer ze naar binnen gingen en er uit kwamen, en hoe ze dit deden. Een vergroting van de rotswand hielp ons in het volgen of de vogels gebruik maakte van gevestigde holtes of nieuwe

kozen. We konden ze niet voortdurend in de gaten houden, vooral vanwege onze nekken. Een “rustpauze” was mogelijk, omdat je altijd het schreeuwerige, gekwetter van de papegaaien kon horen, lang voordat je de stippen van hun lijf in de lucht kon zien. Deze routine ging door tot 17.00u, als we werden opgepikt en in de truck werden geladen voor de tocht naar onze volgende kampeerplaats. Eenmaal daar aangekomen, laadden we onze slaapspullen uit, zetten onze tent op en maakten het eten klaar. Avondeten om 18.30u was onze enige “echte” maaltijd die dag en het werd meestal binnen een paar minuten naar binnen gewerkt. Na het eten wisten we af en speelden een potje kaarten. Meestal gingen we rond 22.00u naar bed om uitgerust te zijn voor onze volgende dag. Het hoogtepunt van ons werk was het zien van de ouders die samen met hun jongen een paar meter van onze waarnemingspunten vlogen.

Onderschriften:

Waarnemingen van de voortplantingsbiologie, dieet en parasitisme van de Bruinvoorhoofd-papegaaien waren essentieel voor de studie.

Vrijwillige onderzoekers genieten van een innige ontmoeting met de papegaaien samen met het magnifieke uitzicht op hun dagelijkse tochten om nesten te observeren.

Meer dan wetenschappelijk Papegaaienbescherming d.m.v. educatie in Costa Rica (pag. 6-7)

Door Christine Dahlin

Toen ik in januari 2006 naar Costa Rica vloog, was ik zowel opgewonden als angstig. Ik was eindelijk begonnen met mijn PhD project het onderzoeken van Geelnek amazones. Het was de ervaring van een mensenleven; kijken naar papegaaien iedere

dag op plaatsen in het veld waar het wemelt van ander wildlife zoals apen en hagedissen. Nu was ik verantwoordelijk voor mijn eerste veldproject in een vreemd land en ik wilde het niet verpesten!

Weldra was het broedseizoen in volle gang en mijn assistenten en ik waren extatisch toen de eerste kuikens uitkwamen. Ze waren heel klein, roze en naakt op een paar plukjes veren na. Maar ze waren desondanks vertederend, en we haasten ons met spanning

naar ons volgende bezoek. Dat bezoek zorgde voor een enorme realiteit; de kuikens van alle zeven nesten die we observeerden waren weg. Mijn mentor, Dr. Timothy Wright, had hoge aantallen van stropen genoteerd voor de dierenhandel halverwege 1990 en treurig genoeg bleek de situatie onveranderd. In Costa Rica, hoewel stropen illegaal is, wordt er niet genoeg geld toegekend aan de nationale parken om stropen voldoende te controleren en stropers en stropers kunnen aan ontdekking ontkomen. Het feit dat stropen al zo lang ongecontroleerd was gebleven, was teveel voor ons, we moesten iets doen om de papegaaien te helpen.

Als reactie op het stropen hebben afdelingen van ons laboratorium van de New Mexico State Universiteit, waaronder Mr. Wright, medestudent Alejandro Salinas-Melgoza en ik, samen met de WPT en de Area de Conservación Guanacaste (ACG) een veelzijdige beschermingsstrategie ontwikkelt, gericht op de drie soorten papegaaien die worden gestroopt in de provincie Guanacaste, de Geelnek amazone *Amazona auropalliata*, Witvoorhoofd amazone *Amazona albifrons* en de Petz's parkiet *Aratinga canicularis*. De kern hiervan is een educatieprogramma om geleidelijk aan bij de gemeenschap fierheid op te wekken voor de papegaaien en de wens te kweken ze te beschermen, waarbij we leerlingen ecologie en geschikte beschermingsstrategieën bij brengen.

Ons programma begon op Escuela Irigiray, de school die het dichtst bij onze studiesite lag. In totaal hadden we zes

belangrijke onderdelen in het programma, waaronder adopties van nesten, een wandschildering, lesmateriaal, bezoek aan nesten, een uitwisselingsprogramma van papegaaienkunst en nestbescherming. We begonnen met het onderdeel nestadoptie. In februari 2007 “adopteerden” kinderen vier nesten van Geelnek amazones, om te horen wat voor desastreuze invloed stropen teweegbrengt. Als nesten slaagden schonk de WPT \$100,= aan de school. Als de nesten werden gestroopt, werd het geld voor beschermingswerk van ACG gebruikt. We ontwierpen het onderdeel zó, dat hoe meer mensen afstand namen van stropen, hoe meer de gemeenschap er profijt van zou hebben. Onze pogingen waren deels succesvol; twee nesten slaagden en twee nesten werden uitgehaald.

Terwijl de nestadoptie in gang was, schilderde ik een muurschildering in de hal van de school. Dit is al een soort trots voor de papegaaien van de gemeenschap. Het stelt het ecosysteem van droog bos voor van noordelijk Costa Rica en alle drie de papegaaiensoorten die daar leven. Tijdens het hele programma waren de kinderen er bij betrokken en droegen hieraan bij door hun handen op de tegenoverliggende muren te schilderen, wat in het Spaans ook betekent: “Bescherm de papegaaien” en “heb de papegaaien lief”.

We zetten tevens lesmaterialen in elkaar waaronder een PowerPoint presentatie en werksheets, die leden van het Wright laboratorium in samenwerking met werknemers van de educatieve afdeling van ACG waaronder Rosibel Elizondo. Hoofdpunten van de educatie module bevatten:

- 1 Basisecologie van papegaaien van het droge bos,
- 2 Waarom papegaaien bijzonder zijn en beschermd moeten worden,
- 3 Waarom papegaaien bedreigd zijn: stropen en ontbossing,
- 4 Wat kinderen kunnen doen om te helpen: b.v., koop of houd geen papegaaai.

Leerlingen bezochten ook een actueel nest met kuikens en keken in het nest met een nestcamera, terwijl ze tegelijkertijd leerden waarom kuikens in het wild moeten blijven. Tijdens het bezoek aan het nest werden ze op de hoogte gebracht van ons wetenschappelijk onderzoek en oefenden ze hun imitaties van papegaaengeluiden.

De kinderen verwerkte de informatie die ze hadden opgedaan door het programma met een tekening van de Geelnek amazones en het schrijven van een boodschap over ze. We hadden prachtige zonnige dagen om buiten onder de bomen te zitten en tekeningen te maken. Mijn moeder, Deb Dahlin, een tekenlerares, zorgden voor een uitwisseling van papegaaientekeningen en berichten met haar 6^e klas leerlingen van Elmcrest Elementary in de staat NY.

WE besloten dat het noodzakelijk was om nestbescherming te verhogen samen met de educatieve aspecten van het programma, dus associeerden we ons met ACG om ons eerste jaar te beginnen met nestcontrole. We toonden de parkranchers waar al onze nesten waren zodat ze deze het hele broedseizoen konden controleren en ze onderschepten één stroper op hun eerste pat educatieve patrouilledag.

Onze eerste poging was een gemengd succes. De leerlingen

waren enthousiast gedurende het hele programma en geestdriftig om meer te leren over de papegaaien. Maar in 2007 ging het stropen door in onze veldsite. In 2008 willen we ons programma uitbreiden naar meerdere scholen en plannen om onze nestadoptie, die royaal

wordt gesteund door WPT uit te breiden.

De ACG is ook van plan om ons papegaaieneducatie programma naar heel het noorden van Costa Rica te brengen. We hebben er vertrouwen in dat met medewerking van de WPT, de ACG en NMSU ons programma

aan zijn primaire doel om de mate van stropen van papegaaien te verminderen, zal beginnen te voldoen. We hopen tevens dat ons programma kan fungeren als voorbeeld voor andere educatieve programma's gericht op bescherming van papegaaien over de hele wereld.

WPT Action Grants 2007 (pag.8-9)

Ons Action Grant programma begon in 2002 met toekenning van vier fondsen voor projecten op gebied van bescherming van de wereldwijd bedreigde papegaaien zoals vermeld in het Parrot Action Plan. We zijn er trots op deze traditie voort te zetten met de toekenning van vijf nieuwe fondsen.

Verspreiding, gebruik van habitat en contact tussen populaties van de Geelnekamazone in Costa Rica

De Geelnekamazone *Amazona aurocollariata* wordt bedreigd in zijn hele verspreidingsgebied. Hij staat op CITES lijst I en de status op lange termijn wordt geschat op kritiek gezien het Parrot Action Plan.

Veel populaties van de Geelnekamazone bevinden zich buiten beschermde gebieden, die ze kwetsbaar maken voor stropen en ze isoleren door verlies van habitat.

De doelen van deze studie zijn drievoudig:

Ten eerste, ik stel voor de bewegingsdynamiek van de Geelnekamazone in de provincie Guanacaste in Costa Rica te bestuderen, om het belang van contact tussen populaties in beschermde -en onbeschermde gebieden te handhaven, te verklaren. De vogels van twee onbeschermde populaties en één beschermde populatie in Costa

Alejandro Salinas, Biologieafdeling, New Mexico, State University aletz@nmsu.edu

Rica zullen twee jaar lang worden gevolgd. De verkregen informatie over vliegbewegingen van de papegaaien zal ons in staat stellen bewegingspatronen van te herkennen tussen belangrijke habitats en gebieden die door de papegaaien worden gebruikt als broed –en rustplaatsen in zowel beschermde als onbeschermde gebieden.

Ten tweede: ik stel voor een pakket gebaseerd op een nieuw GPS-volgsysteem te ontwikkelen, die ons in staat zal stellen bewegingen van de papegaaien te berekenen naast de traditionele radiotelemetrie technieken. Het ontwikkelen van het GPS-pakket zal niet alleen gunstig zijn bij deze studie, maar zal tevens van waarde zijn voor andere studies naar bewegingen van papegaaien en daardoor zal leiden naar een beter begrip van

ruimtebiologie van papegaaienpopulaties. Deze nieuwe technologie zou b.v. gebruikt kunnen worden om informatie te vergaren over soorten die te maken hebben met migratie over lange afstanden. Het volgen van deze soorten met traditionele radiotelemetrie technieken is heel erg moeilijk. Ten derde, er zullen educatieve programma's worden opgesteld om plaatselijke aandacht te vragen voor de beschermingsstatus en het effect van stropen op de Geelnekamazone in één van de onbeschermde gebieden met een hoge graad van stropen van de Geelnekamazone. Het programma zal bestaan uit een educatiemodule voor scholen met als doel het beschermen van nesten plus een webcamera om het gedrag van nestlingen te observeren. (pag.6-7)

Fylogeografie van de Patagonische Rotsparakieten: Wat is de beschermingsstatus van de ondersoorten in Argentinië en Chili?

Patagonische Rotsparkieten *Cyanoliseus patagonus* zijn koloniale parkieten die in Zuid-Amerika voorkomen. Drie ondersoorten leven in Argentinië en één ondersoort in Chili. In Argentinië werd de Patagonische rotsparkiet voor de laatste keer bestudeerd eind jaren '70. Er is geen informatie voor handen en er sindsdien geen controle meer uitgeoefend, met als enige uitzondering de *C.p.patagonus*. Deze soort heeft overduidelijke geleden onder vermindering sinds begin 19^e eeuw vanwege vangst voor de handel, bejaging, omzetting van grasland naar bouwland en vervolging vanwege schade aan het gewas. Ze hebben moeite zich in een nieuw gebied te vestigen als ze verdwijnen, waardoor ze globaal gezien zwak zijn. Hun eisen voor broedhabitat in rotsnesten maakt ze deze soort moeilijkerwijs

Juan F.Masello masello@orn.mpg.de, juan.masello@gmx.de, Petra Quillfeldt, Gernot Segelbacher.

kwetsbaar en kan genetische isolatie bevorderen en verschillen in onderlinge populaties.

De analyse van genetische diversiteit wordt een belangrijk deel van de beschermingsbiologie. Er is een kenmerkende noodzaak om genetische afbraak te identificeren en belangrijke populaties te herkennen voor bescherming.

Indien dit lang genoeg duurt, veranderen geïsoleerde populaties zoals *C.p.bloxima* in Chili in afzonderlijke ondersoorten of zelfs soorten. Veel populaties gescheiden door versnippering van habitat, zullen echter niet lang blijven voortbestaan. Als gevolg hiervan kunnen verschillende populaties afzonderlijke management -of beschermingstechnieken nodig hebben.

We stellen een fylogeografiestudie voor naar de Patagonische rotsparkieten gebaseerd op reeks DNA van ruiveren.

Het eerste deel van het project zal bestaan uit het vinden van geschikte genetische kenmerken. Daaropvolgend de doelen van deze studie zijn om:

1 Karakteriseren van de voorgestelde ondersoorten d.m.v. DNA reeksen.

2 Determineren van de genetische diversiteit van de ondersoorten,

3 Reconstrueren van de geschiedenis van de Fylogeografie gebaseerd op genetische bevindingen,

4 Determineren of de genetische verschillen tussen de Chileense en Argentijnse ondersoorten het herstel van hun taxonomische hiërarchie rechtvaardigen.

Bescherming van de Kaapse papegaai en overgebleven afro-bergbos (Zuid Afrika)

De bedreigde Kaapse papegaai *Poicephalus robustus* is inheems in Zuid Afrika. Het heeft een zeer verspreid gebied en wordt altijd geassocieerd met stroken *Afromontane Podocarpus* bos. Kaapse papegaaien zijn dieetspecialisten die voornamelijk eten van het fruit van de *Podocarpus*. Nesten zijn bijna altijd holtes hoog in dode bomen, meestal *Podocarpus* soorten. Ze hebben een laag reproductiecijfer en slechte broedresultaten waardoor de soort statistisch gezien ontvankelijk is voor achteruitgang in aantallen. Selectieve omhakken van *Podocarpus* soorten voor de meubelindustrie en vangst van nestlingen voor de dierenhandel heeft de soort teruggedrongen tot

een wilde populatie van minder 1500 stuks. Er is dringend behoefte voor de ontwikkeling en het opzetten van beschermingsstrategieën voor zowel de Kaapse papegaai als het Afromontane bos. Voordat zulke strategieën kunnen worden ontwikkeld en opgezet, moeten er basisgegevens over het ecosysteem van het bos en de gevolgen van het oogsten van de Kaapse papegaaien worden verzameld. Deze gegevens zullen dan worden gebruikt om de ontwikkeling en de opzet van deze strategieën te steunen, en basisgegevens te verschaffen voor doorlopende controle, evaluatie en herziening van deze strategieën.

Een Species Action Plan ontwikkelen voor de Kaapse

papegaai en hun boshabitat.

Onze doelstellingen zijn:

1 Alternatieve ontwikkelingsmogelijkheden te verschaffen voor de gemeenschappen die vlakbij de bossen wonen, waar de papegaaien leven, om zodoende de leefbaarheid van buurgemeenschappen te verhogen.

2 Een milieu educatieprogramma ontwikkelen.

3 Een uitgebreid nationaal beleid over bescherming en verantwoord gebruik van de Kaapse papegaai in gevangenschap en het wild.

4 Het voortdurend legale omhakken van geelhoutbomen binnen het verspreidingsgebied van de Kaapse papegaai verminderen.

5 Bestuderen van de vliegbewegingen van de Kaapse papegaai, sociale organisatie, broedbiologie, status als een

Prof. CT Downs, University of KwaZulu/Natal downs@ukzn.ac.za

plaaag voor het gewas, ziekte en kwaliteit van de habitat zoals eisen van de Kaapse papegaai.

6 De CPWG in staat stellen een infrastructuur te ontwikkelen om de doelen van het Action Plan te realiseren.

Translocatie van de Kuhl's lori van Rimatara, Australische eilanden, Frans Polynesië tot Atiu, Cook Islands

De fossiele gegevens en mondelinge tradities tonen aan dat de Kuhl's lori *Vini kuhlii* vroeger een inheemse vogel was op de meest zuidelijke Cook Islands. Hij werd op prijs gesteld vanwege zijn kleine rode veren, die voornamelijk als sieraad werden gebruikt en als hoofdersiering bij ceremoniën. Tot voor kort overleefde de Kuhl's lori alleen op Rimatara en op de noordelijke Line Islands, waar het in vroegere tijden geïntroduceerd werd. Hij staat op de Red List van IUCN als bedreigd, vanwege zijn kleine populatie en beperkte verspreiding.

Men gelooft dat als scheepsratten ooit Rimatara

Zoological Society of San Diego, Ministry of Environment, FP en Cook Islands Natural Heritage Department, c/o Alan Lieberman, Conservation en Research for Endangered Species, San Diego Zoo, alieberman@sandiegozoo.org

binnendringen. De inheemse Kuhl's lori snel zal zijn uitgestorven in zijn natuurlijke habitat. De CRES Applied Animal Ecology Division werkt samen met medewerkers van Cook Islands Natural Heritage om quarantaine procedures en kennis over te dragen om de introductie van scheepsratten te voorkomen en een reserve populatie van lori's op te zetten op een eiland binnen hun voormalige natuurlijk verspreidingsgebied, n.l. Atiu op de zuidelijke Cook Islands. Medewerkers vingden 27 Kuhl's lori's met mistnetten, hielden ze in veldkooien en stuurde ze naar Atiu om ze vrij te laten. De procedure omvatte

gezondheidsonderzoeken van elke vogel evenals een algemeen toezicht en onderzoek naar de gezondheid van de avifauna op het eiland. Circa één jaar na vrijlating, zullen medewerkers deelnemen aan een gezamenlijk onderzoek over het hele eiland om het aantal vrijgelaten vogels te tellen, reproductieactiviteiten, verspreiding en gebruik van habitat en culturele gevolgen. Tevens hopen we een onderzoek te doen naar de gemeenschap op Atiu om te weten te komen wat hun kennis is over de vogels, hun mening over het herplaatsen van de soort op het eilanden hun ideeën over de bescherming van de soort in de toekomst.

Genetische bescherming van de Geelschouder Blauwvoorhoofd amazone

De Geelschouder Blauwvoorhoofd amazone *Amazona Barbadosensis* is een mondiaal bedreigde soort veroorzaakt door de dierenhandel en verlies van habitat. Deze soort is fragmentarisch verspreid over de droge zone van de kust van Venezuela, en op de eilanden van Margarita, La Blanquilla en Bonaire. Een beschermingsprogramma wat op Margarita Island werd gedaan sinds 1990 heeft belangrijke

informatie opgeleverd over de biologie van deze papegaai, maar gegevens over genetische patronen ontbreken. Genetische diversiteit beïnvloedt het vermogen van lokale populaties om te overleven en te gedijen. De populaties van deze papegaai zijn klein en mogelijk geïsoleerd omdat zijn verspreidingsgebied tegenwoordig is beperkt tot slechts droge gronden in het noorden van Venezuela en de naburige eilanden. Omdat

vernietiging van de habitat in de meeste gebieden waar deze papegaai nog leeft buitensporig is, is het kritisch de genetische identiteit van elk van deze populaties te bepalen voordat ze zijn uitgeroeid. Om het gebrek aan genetische gegevens van de Geelschouder Blauwvoorhoofd amazone aan te pakken, zullen bloed en veren van de nestlingen van alle bestaande populaties van de soort worden verzameld, en tissuevoorbeelden (vooral van de uitgestorven populaties)

zullen van musea worden verkregen. Mitochondriale DNA analyses en aanvullend laboratoriumwerk zullen worden gedaan door de Universiteit van Missouri-St.Louis. Dit zal worden gebruikt om te bepalen welke genetische parameters van de populatie belangrijk zijn voor de beschermingsbiologie, zoals de genetische variatie binnen en

onder de populatie, de genestroom tussen populaties, en de genetische kenmerken van geografisch geïsoleerde populaties. Aan de hand daarvan kunnen we de meest genetisch gescheiden populaties ontdekken en die populaties kunnen een hogere prioriteit gegeven worden voor bescherming. Bovendien als enkelingen worden

gescheiden van één gebied naar een ander, binnen het verspreidingsgebied van de soort, kunnen Mitochondriale DNA analyses worden gebruikt om richtlijnen te ontwikkelen en ongewenste gevolgen te vermijden, zoals de afbraak van genetische diversiteit van de gehele soort.

Adriana Rodriguez-Ferraro, Dept. Of Biology, University of Missouri-St.Louis, USA arpp@umsl.edu

Juweeltje van de Molukken: Bescherming van bedreigd Indonesië (pag. 13-15)

Tekst en foto's door Mandy Andrea

Boomhutten roepen zo'n jeugdsentiment van vrolijkheid in me op. Ze zijn gezellig en geheimzinnig – een plaats waarvandaan men naar andere mensen kon kijken door kijkers. Stel je nu voor een boomhut midden in een uitgestrekt regenwoud. Je zou je voor kunnen stellen dat je een deel wordt van deze ongetemde wereld – voor een tijdje. Ik ben op zo'n plek geweest. Maar in plaats van naar mensen kijken, waren het de vogels van Seram waar ik naar keek. Seram is een Indonesisch eiland van de Molukken, bekendstaand als de “Spice Islands”. Veel hiervan al lang vervlogen tijd, Seram maakt deel uit van het snel verdwijnende tropisch regenwoud dat is de andere luchtzuiveraar van onze planeet. Ik bezocht deze plek als deelnemer aan een eco-tour van het Indonesian Parrot Project (IPP). Een hoogtepunt van de trip is de tocht van het dorp Masihulan naar een deel van dit

Mandy Andrea is nu lid van het bestuur van IPP.

Voor meer informatie zie: www.indonesian-parrot-project.org

regenwoud waar nog steeds kruidnagel, nootmuskaat, koffie en cacao bomen groeien in het wild. Onze bestemming: het IPP platform 46m bovenin een majestueuze boom van ijzerhout *Intsia bijuga*. Het hoogste gedeelte van het dipterocarp bos bestaat uit alleen of in kleine groepjes staande bomen die 60m hoog zijn. Het platform is gebouwd in de takken van zo'n boom.

Eens te horen op vele eilanden van de Molukken, en vandaar hun gewone naam, Molukken kaketoë, zijn volgens zeggen alleen nog maar in het wild op Seram.

We horen zijn roep opnieuw, deze keer beantwoord door en andere in de buurt. We beginnen de klanken van andere kaketoës te horen terwijl ze hun weg zoeken naar hun rustboom, het uitstekend te zien vanaf ons platform. De eerste kaketoë komen te voorschijn, terwijl ze de afstand tussen bomen oversteken, maar hij is te vlug

weer verscholen achter het gebladerte. Minuten later wordt hij gevolgd door een andere. Met twee of drie tegelijk, hemelswit, arriveren acht bij de rustboom als het snel donker wordt. We maken ons ook op te gaan liggen voor de nacht hoog boven het bos om bij dageraad weer vroeg op te staan, om de vogels voor een nieuwe dag te observeren. Het IPP stelt zich tot doel de wilde papegaaien van Indonesië te behouden en te beschermen. Ze beheren een rehabilitatie centrum en een opvang en werken met lokale gemeenschappen om de papegaaien te beschermen. IPP heeft tevens programma's in het leven geroepen om trots op te roepen, vooral bij schoolkinderen, voor de unieke avifauna van hun thuisland en begrip bij te brengen voor de schadelijke effecten van het stropen en alternatieven te bieden

Vertalingen Ria Vonk